

Urheiluoppilaitosten opiskelijavalinnan hakuprosessi ja kriteerit kevät 2024

Urheiluoppilaitokset ovat tarkoitettu motivoituneiden ja potentiaalisten kilpaurheilijoiden opiskelupaikoiksi, joissa kansainväliselle huipulle tähtäävän urheilun yhdistäminen tavoitteelliseen opiskeluun on mahdollista. Urheilu- ja urheilupainotteiset oppilaitokset pyytävät lajiliitoilta pisteytyksen hakijoiden urheilullisesta tasosta ja potentiaalista. Oppilaitokset voivat myös lisäksi järjestää omia testejä urheilijaopiskelijoiden valinnan tueksi.

Urheiluoppilaitoshaun pisteytys

Lajiliittopisteytyksen periaatteet (0 - 5 pistettä):

- **4,2 – 5**

Joukkuelaji: Lajin huippulahjakuus, ikäluokan kansainvälisellä tasolla, maajoukkueen johtavan tason urheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

Yksilölaji: Lajin huippulahjakuus, ikäluokan kansainvälisellä tasolla, maajoukkueen johtavan tason urheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

- **3,1 – 4,1**

Joukkuelaji: Ikäluokan maajoukkueurheilija. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

Yksilölaji: SM-mitalitaso. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

- **2,1 – 3,0**

Joukkuelaji: Maajoukkue-ehdokas, aluejoukkueen kärkeä, seurajoukkueen kärkipäätä. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

Yksilölaji: SM-pistesijatso, SM-mitalitason viestijoukkueen jäsen. Arvioidaan myös ikäluokan maajoukkueen kansainvälistä tasoa sekä ikäluokan maajoukkueurheilijoiden määrää.

- **1,1 – 2,0**

Joukkuelaji: Aluejoukkueen keskitasoa, seurajoukkueen runkopelaaja.

Yksilölaji: Lähellä SM-pistesijaa, SM-pistesijatason viestijoukkueessa.

- **0,1 – 1,0**

Seuratason aktiivi.

- **0**

Käytetään vain jos lajiliitto ei tunne urheilijaa (koulu pisteyttää, max. 2,5 pistettä).

- Lajiliittopisteytyksessä huomioidaan urheilijan potentiaali ja motivaatio kehittyä urheilijana.
- Lajiliiton tulee sitoutua yhteistyöhön Olympiakomitean, oppilaitosten ja muiden lajien kanssa kansallisesti oikeudenmukaisen järjestelmän varmistamiseksi.
- Lajiliittopisteet pyydetään lajeilta, jotka ovat Olympiakomitean jäseniä tai kumppanuusjäseniä. Muussa tapauksessa koulu pisteyttää urheilijan (max. 2,5 pistettä).
- Mikäli lajilla ei ole maajoukkuetta kyseisessä ikäluokassa, niin maajoukkueitasoisiksi katsotaan sellaiset urheilijat, jotka olisivat ikäluokan maajoukkueurheilijoita, mikäli maajoukkue kyseisenä ajankohtana valittaisiin.
- Urheilijan maajoukkuestatusta arvioitaessa otetaan huomioon lajin harrastajien määrä, ja siten maajoukkueeseen pääsyn vaatimustaso. Mikäli urheilija maajoukkuevalinnasta huolimatta ei ole lähellä kansainvälistä tasoa, tulee urheilija arvioida pistekategorian 3,1-4,1 sijaan pistekategorian 2,1-3,0 mukaan.
- Yksilölajeissa SM-kilpailujen osanottajamäärää tulee tarkastella, ja jos lajin SM-kisoihin osallistuvien urheilijoiden määrä on vähäinen, eikä pisteytettävän urheilijan taso ole lähellä kansallista kärkeä SM-mitalista tai pistesijasta huolimatta, arvioidaan urheilijan pisteet kategorian 3,1-4,1 sijaan pistekategorian 2,1-3,0 mukaan.
- Läpinäkyvyys on tärkeää ja lajiliitolla tulee olla selkeä toimintatapa lajiliittopisteytyksen toteuttamiseksi. Lajien toivotaan järjestävän mahdollisuuksien mukaan pisteytystilaisuuksia, joissa urheilijoiden on mahdollista tuoda esiin potentiaalinsa ja urheilijat pystytään arvioimaan mahdollisimman luotettavasti. Pisteytys voidaan myös yhdistää maajoukkueiden katsastusprosessiin.
- Lajiliitto asettaa samaan oppilaitokseen hakevat urheilijat rankingjärjestykseen.
- Vammaisurheilijoiden kohdalla lajiliiton tulee konsultoida ennen pisteytyksen rankingjärjestystä Suomen Paralympiakomitean valmennuspäällikkö Tuomas Törröstä, tuomas.torronen@paralympia.fi, p. 050 408 6152. Yhteistyöllä varmistetaan lajin ranking vammattomien ja vammaisurheilijoiden kesken ja että vammaisurheilijan potentiaali ja taso tunnustetaan.
- Hakijan pyrkiessä useampaan urheiluoppilaitokseen, on hänelle annettava samat pisteet oppilaitoksesta riippumatta.
- Yhteishakuun liittyvät lajiliittopisteet tulee antaa Olympiakomitean antamaan määräaikaan mennessä. Ammatillisten urheiluoppilaitosten vaihtoehtoihin hakuprosesseihin liittyvät lajiliittopisteet tulee antaa kohtuullisessa ajassa aina tarvittaessa.
- Ennen pisteytyksen antamista lajiliittojen odotetaan tekevän oppilaitosten kanssa tiivistä yhteistyötä oikean pisteskaalan varmistamiseksi.
- Kokonaispisteistä päättää oppilaitoksen rehtori saadun lajiliittopisteytyksen ja lajiliiton kanssa tehdyn yhteistyön pohjalta viimeistään sinä päivänä, milloin oppilaitoksen on syötettävä hakuun vaikuttavat tiedot yhteishakujärjestelmään.
- **Arviointi on tehtävä kymmenysosapisteiden tarkkuudella.**

Lajiliittopisteytyksen oikeellisuutta valvova taho on Olympiakomitea, jolla on tarvittaessa oikeus velvoittaa lajiliittoa tarkistamaan pisteytystään. Lopullisesta pisteytyksestä vastaa urheiluoppilaitoksen rehtori.

Oppilaitospisteytyksen periaatteet (0 - 5 pistettä):

Oppilaitospisteytyksen lähtökohtana on tukea lajiliiton pisteytystä potentiaalisimpien urheilijoiden sisäänpääsyn varmistamiseksi. Oppilaitospisteytyksessä voidaan huomioida mm. seuraavia seikkoja (ei tärkeysjärjestyksessä):

- Lajien kolmijako: koulun painopistelajit (koulu määrittelee itse, ilmoitettava hakijoille), lajivalikoimalajit, muut lajit
- Lajin harjoittelu- ja/tai valmennusolosuhteet
- Hakijan urheilullinen potentiaali ja monipuolisuus
- Paikkakuntaan lukion keskiarvoraja (lukuaineiden keskiarvo)
- Muut mahdolliset seikat
- **Arviointi on tehtävä kymmenysosapisteiden tarkkuudella**
- Urheiluoppilaitoshaun ensisijaisuusjärjestys ei saa vaikuttaa oppilaitospisteytykseen.

Valintakokeet

Oppilaitos/lajipisteiden myöntämisen tueksi oppilaitos tai laji voi järjestää erikseen valintakokeet (yleis- ja/tai lajitestin ja/tai haastattelun). Jos valintakoe järjestetään keväällä myöhemmin päätettävänä ajankohtana, siitä ilmoitetaan hakijoille. Oppilaitoskohtaiset erot käyvät ilmi oppilaitosten antamista tiedoista. Jos nuori esimerkiksi ulkomailla opiskeltuaan pyrkii Suomeen lukioon, hänen tulee sisäänpääsypisteiden varmistamiseksi ottaa yhteys asianomaiseen oppilaitokseen.

Urheilulukiot

Erityisen koulutustehtävän urheilulukiot

Urheilulukiot poikkeavat muista lukioista valintaperusteiden osalta. Opiskelijaksi valittavan ylin mahdollinen pistemäärä on 20, joka muodostuu peruskoulutodistuksen keskiarvosta (max. 10) sekä urheilu- ja soveltuvuus pisteistä (max. 10). Hakijan keskiarvopisteiksi lasketaan hakijan peruskoulun päättötodistuksen lukuaineiden ja pakollisen liikunnan arvosanoista muodostuva keskiarvo sadasosan tarkkuudella. Oppilaitos tai koulutuksen järjestäjä voi lisäksi edellyttää lukuaineiden minimikeskiarvon ylittämistä.

Urheilupainotteiset lukiot

Urheilupainotteisilla lukioilla voi olla oma urheilulinja ja haku tapahtuu samalla tavoin kuin urheilulukioon. Osalla urheilupainotteisista lukioista haku tapahtuu ensin normaalisti oppilaitokseen ja urheilijastatus määritetään urheilu- ja soveltuvuus pisteiden kautta (pistemäärä max. 10).

Urheilu- ja soveltuvuus pisteet

Urheilu- ja soveltuvuus pisteet määräytyvät oppilaitoksen ja hakijan urheilulajin valtakunnallisen lajijärjestön yhteistyönä. Hakija voi saada urheilullisista ansioistaan ja urheilulahjakkuudestaan **0 - 5 pistettä** (lajiliittopisteet) ja oppilaitoksen harkinnan mukaan **0 - 5 soveltuvuus pistettä** (oppilaitospisteet).

Urheilijoiden ammatillinen koulutus

Ammatillisten urheiluoppilaitosten hakuprosessi jakautuu kahteen osaan: opiskelupaikan hakuun ja urheilijastatuksen hakuun. Opiskelupaikkaa voi hakea eri tavoin ja eri aikoina, urheilijastatuksen voi saada sitten opiskelupaikan varmistuttua. Urheilijastatuksesta päätettäessä lähtökohtana ovat hakijan lajiliittopisteet. Lisäksi päätökseen vaikuttavat oppilaitoskohtaisesti mahdollisesti järjestettävät testit tai haastattelut, joilla voidaan selvittää hakijan urheilullisen potentiaalin lisäksi motivaatiotekijöitä sekä soveltuvuutta urheiluoppilaitoksen toimintatapoihin.

Perusasteen jälkeen opiskelupaikkaa hakevaa urheilijaa kehoitetaan osallistumaan yhteishakuun. Rinnakkaisena tai vaihtoehtoisena mahdollisuutena on läpi vuoden toimiva jatkuva haku. Lisäksi oppilaitoksista voi aina tiedustella vapaita opiskelupaikkoja.

A) HAKU YHTEISHAUN KAUTTA

1. Ennen hakua on syytä varmistaa, että hakijan tavoittelemat ammatilliset perustutkinnot löytyvät ammatillisen urheiluoppilaitoksen koulutustarjonnasta ja sisältävät urheilijakoulutuksen mahdollisuuden.
2. Hakija tekee toisen asteen yhteishaun normaalisti opintopolku.fi –sivustolla.
3. Hakija valitsee yhteishaussa hakukohteiden alla olevan valinnan: *Oletko kiinnostunut suorittamaan ammatillisen perustutkinnon urheilijana?* (Kysymys tulee vain, jos hakukohteissa haetaan yhteen tai useampaan ammatilliseen oppilaitokseen, jolla on tehtävä urheilijan ammatillisesta koulutuksesta.) ja vastaa tähän *Kyllä*.
4. Hakija vastaa Urheilijan lisäkysymyksiin, jotka ovat hakukohteiden alla.

Urheiluansioista ei saa lisäpisteitä yhteishaussa, joten urheilijan kannattaa hakea sellaisiin perustutkintoihin, joihin edellytykset sisäänpääsyyn ovat olemassa.

B) HAKU JATKUVAN HAUN KAUTTA

Ammatilliset erityisen tehtävän urheiluoppilaitokset ohjeistavat erikseen mahdollisuuksista ja toimintatavoista jatkuvan haun kautta haettaviin opiskelupaikkoihin. Tietoa eri vaihtoehdoista saa oppilaitosten kotisivuilta ja yhteyshenkilöiltä. Jatkuvan haun yhteydessä tulee oppilaitokselle toimittaa täytetty ”Hakulomake urheiluoppilaitokseen 2023” –lomake, ellei oppilaitoksen ohjeissa toisin mainita. (Huomioithan, että lomakkeella haetaan vain kun haku tapahtuu jatkuvan haun kautta. Yhteishaun kautta haettaessa hakijan tulee täyttää Urheilijan lisäkysymykset opintopolku - palvelussa.)

C) MUITA HAKUMAHDOLLISUUKSIA

Jos on saanut opiskelupaikan, mutta ei hakutilanteessa ole hakenut urheilijoiden ammatilliseen peruskoulutukseen, voi aina tiedustella oppilaitoksen urheilukoordinaattorilta mahdollisuuksia saada urheilijastatus kesken lukuvuoden.

Jos on jäänyt kokonaan ilman opiskelupaikkaa, voi sitä lukuvuoden joka vaiheessa tiedustella oppilaitoksen yhteyshenkilöiltä.

Muiden oppilaitosten urheilutarjonta

Ilman erityistä urheiluun liittyvää koulutustehtävää toimivat lukiot ja toisen asteen ammatilliset oppilaitokset voivat tarjota opetussuunnitelmallisia painotuksia urheiluun liittyen. Näihin oppilaitoksiin haku tapahtuu yhteishaun kautta. Tarkemmat ohjeet löytyvät oppilaitosten omista tiedotuskanavista.

Pisteytystietojen julkisuudesta/salassa pidosta

Oppilaitos on **lopullisen valintapäätöksen jälkeen** velvollinen antamaan valintaa koskevia tietoja hakijalle itselleen (julkisuuslaki 11§), mutta ei muille. Tämä koskee sekä koulun antamia pisteitä että lajiliiton pisteitä (julkisuuslaki 24§, kohta 30).

Pisteet voidaan tulkita tiedoksi, joka koskee hakijan henkilökohtaisia vapaa-ajan harrastuksia, jotka ovat salassa pidettävää tietoa (julkisuuslaki 24§, kohta 32).

Julkisuuslaki ei koske lajiliittoja, mutta jos oppilaitokset eivät voi julkisuuslakiin vedoten antaa tietoja muiden pisteistä, vastaavaa on sovellettava myös yhdistyksissä (sovellettava laki on henkilötietolaki) **Liitoista tietoja pisteytyksestä voi antaa vain hakijalle itselleen ja vasta valintapäätöksen jälkeen.** Liitolla on kuitenkin oltava selkeät perustelut pisteytykselle kokonaisuudessaan.

HUOM! Lajiliitot ja oppilaitokset ovat velvoitettuja ilmoittamaan hakuprosessin epäkohdista viipymättä urheiluoppilaitosten seurantaryhmälle (jarno.parikka@olympiakomitea.fi) hakuprosessin kehittämisen ja oikeudenmukaisuuden varmistamiseksi.

Oppilaitospisteytyksen aikataulutus 2024

Yhteishaku toisen asteen koulutukseen alkaa 20.2. ja päättyy 19.3.2024.

Hakija vastaa opintopolussa Urheilijan lisäkysymyksiin.

Urheilijoiden tiedot oppilaitoksilta lajiliittojen pisteyttäjille 5.4.2024 mennessä.

Lajiliittojen pisteytykset oppilaitoksille 26.4.2024 mennessä.

Oppilaitokset voivat pyytää tarvittaessa lajiliitolta tarkistuksia pisteytykseen 10.5.2024 mennessä.